

efter den Stilling, man indtog i Udvalget, gik den højtærede Justitsminister ind paa, at dette Lovforslag, da det blev til Lov, kun fremtraadte som en Ændring i den midlertidige Lov af 28. Juni 1920. Ændringen foretoges ud fra den Overbevisning, jeg kan vel sige hos det overvejende Flertal af Udvalgets Medlemmer, om ikke dem alle, at der ikke var nogen Grund til at fastslaa Søndre Landsret som en permanent Institution. Navnlig de af os, der havde været Medlemmer af det sønderjydske Udvalg og havde haft Lejlighed til at se, hvor mange Forskelligheder der var i Sønderjylland og i det øvrige Land, kunde forstaa og maatte være klar over, at der ogsaa var mangfoldige Retsforhold, der i den nærmest kommende Tid skulde behandles efter tysk Ret, og at det derfor kunde være formaalstjenligt at oprette en Søndre Landsret som midlertidig Institution, som man beholdt, saa længe de Grunde, der foranledigede dens Skabelse, var til Stede. Men paa den anden Side var vi paa det rene med, at Antallet af de Sager, der skulde behandles efter tysk Ret, nødvendigvis maatte blive færre og færre for hvert Aar, der gik, og derfor var det Tanken hos os, at Søndre Landsret ikke skulde bestaa længere end til det Tidspunkt, da man maatte sige: Nu er de Sager, der skal behandles efter tysk Ret, saa faa i Antal, at der ikke er nogen Anledning til længere at opretholde den, nu kan vi lade denne midlertidige Ordning falde bort! Hvis man derimod den Gang havde indsat Bestemmelsen om Søndre Landsret i Retsplejeloven, saaledes som det foreslaas nu, kan man sige sig selv, at naar den først var blevet skabt som en permanent Institution, kom man ikke bort fra den igen.

Saa er Spørgsmaalet, hvorfor den højtærede Justitsminister nu mener, at det skulde være nødvendigt at gaa over fra at have Søndre Landsret som en midlertidig Institution til at have den som en permanent Institution, saaledes at vi i Stedet for som hidtil at have to Landsretter i Fremtiden skulde have tre. Straks, da jeg havde læst §. 1, saa jeg efter i Bemærkningerne for at finde den højtærede Justitsministers Motivering; der staar ganske vist „Justitsministeriet“, men jeg er enig med de to foregaaende Talere i, at det sikkert ikke kan være Kontorchef eller Departementschef, man har at gøre med dér, men at det maa være Justitsministeren. Den Motivering, man faar, lyder kort og godt — jeg tror, de ærede foregaaende Talere har nævnt den — saaledes: „Justitsministeriet vil under ingen Omstændigheder kunne gaa med til

en Nedlæggelse af Søndre Landsret“. Jeg maa indrømme, at det er klart og bestemt, saa stærkt, som det overhovedet kan være. Det, der staar her, gaar i Retning af Kommandotone. Man siger til Rigsdagen: Der er ikke Tale om nogen som helst Forhandling om det Spørgsmaal, saadan skal det være. Det ærede Medlem Hr. Pürschel brugte i sin Omtale af Nævningerne den gamle romerske imperatoriske Sætning: Sic volo, sic iubeo, stat pro ratione voluntas. Jeg tror, han med større Ret havde kunnet anvende den i denne Sammenhæng, for ratio, altsaa Overvejelse, Begrundelse findes der ikke noget af, men derimod: Saadan vil jeg, og saadan skal det være. Det fremtræder jo saa klart, som overhovedet muligt.

Det forekommer mig besynderligt, at den højtærede Justitsminister med Hensyn til et saadant Spørgsmaal, et Spørgsmaal af indgribende Vigtighed og Betydning, paa Forhaand erklærer, at det kan der slet ikke forhandles om, Afgørelsen er truffet. Justitsministeriet eller den højtærede Justitsminister kan under ingen Omstændigheder gaa ind paa en Ændring. Jeg vil dog haabe, at naar den højtærede Justitsminister her efter tager Ordet, hans Udtalelse vil lyde paa, at helt saadan skal dette ikke forstaaes, at det dog vel maa være hans Mening, at man i det kommende Udvalg kan forhandle om Sagen. Jeg kan sige for min egen Del og paa mit Partis Vegne, at det forekommer os at være et fuldkommen sagligt Spørgsmaal, og at der ikke behøver at være noget som helst af Partipolitik deri, men vi finder ingen Anledning til nu at gaa bort fra den midlertidige Ordning og definitivt fastslaa, at der skal være en blivende Søndre Landsret, altsaa tre Landsretter.

Den højtærede Justitsminister fremhæver selv — i Bemærkningerne staar der ganske vist stadig væk Justitsministeriet —, at de af Overgangstiden betingede Særegenheder ved Retsforholdene i det sønderjydske Landomraade — særlig indenfor Privatretten — i en lang Aarrække vil vedblive at have stor Betydning. Ja, det kan der vel ikke være Tvivl om. Men lige saa sikkert er det, som jeg fremhævede før, at for hvert Aar, der gaar, bliver Antallet af de Spørgsmaal, som skal afgøres efter tysk Ret, færre og færre. Derfor er jeg ganske enig i det Udtryk, som det ærede Medlem Hr. Pürschel brugte, at man bør gaa til en Afvikling af Søndre Landsret, saa snart Forholdene er af en saadan Beskaffenhed, at man maa sige til sig selv, at nu er der virkelig ingen Grund til af Hensyn til de faa Spørgsmaal, som der kan blive Tale om at